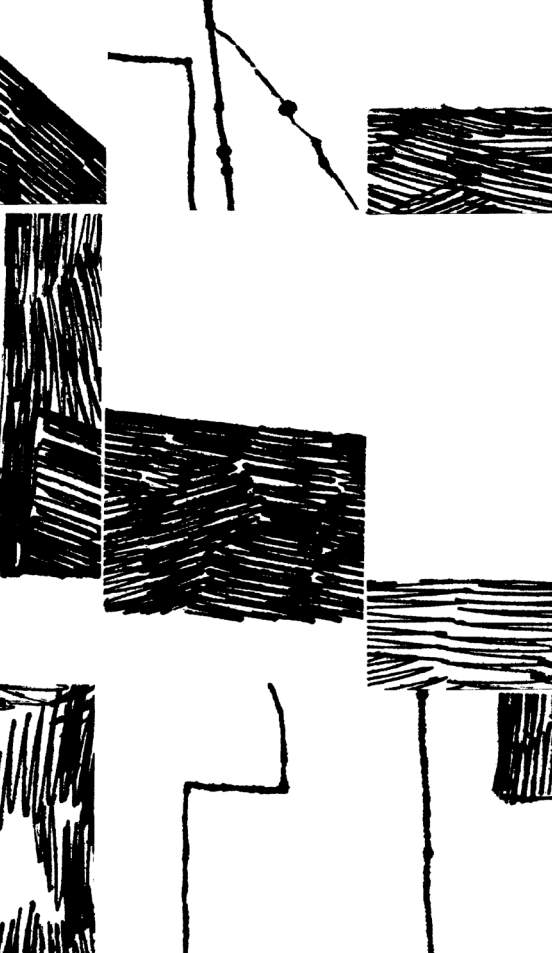

The background consists of several abstract, hand-drawn black line patterns on a white background. These patterns include dense, parallel horizontal lines, vertical lines, and some irregular, scribbled shapes. The lines vary in thickness and density, creating a textured, layered effect. The central text is positioned in the middle of the page, surrounded by these abstract elements.

Karte za periferne vizije

Karte za periferne vizije su skup narativnih karata koje je razvila grupa kolektiva kao podršku drugim kolektivima u kreativnim procesima saradnje.

Utemeljene na proživljenom iskustvu, ove karte su napravljene da potpomognu procese reflektovanja među ljudima koji rade u grupnim, posebno nedominantnim perifernim kontekstima. Fokus karata je na specifičnostima umetničkog izraza, izazova i uspeha održavanja nezavisnosti na neoliberalnom tržištu današnjice.

Karte za periferne vizije odražavaju iskustva grupe malih nezavisnih izdavača na poluperiferiji Evrope, među kojima neki sarađuju već dve decenije u različitim kapacitetima. Bilo da se baviš/te pisanjem, muzikom, dizajnom ili urednoštvom, nadamo se da ove karte mogu da ti/vam posluže kao platforma za razmišljanje, istraživanje i rast u radu sa drugim ljudima.

Prostor izdavaštva je mnogo širi od samog postavljanja reči na papir – on obuhvata odabir narativa, medija i formata, komuniciranje sa različitim entitetima u procesu objavlivanja i stvaranje javnog života za naš rad. Karte za periferne vizije pozicioniraju praksu izdavaštva široko gledano, kroz čin objavljivanja rada i svesno kreiranje prostora da nešto što smatramo značajnim podelimo sa svetom. Slično, izdavačem smatramo svakog/u, pojedinca/ku ili kolektiv koji/a javno deli svoj rad. Iz tog razloga unutar teksta označavamo ovu proširenu perspektivu korišćenjem kurziva na rečima *izdavanje* i *izdavač/ica*.

Tri špila Karata za periferne vizije proizašli su iz međusobnih razgovora kolektiva angažovanih

na ovom projektu. Karte mogu da se posmatraju kao koncentrat zajedničkih iskustava borbe i radosti kolaborativnog i nezavisnog izdavaštva kolektiva na poluperiferijama kulturne produkcije.

Svaka karta nudi jedinstveni scenario osmišljen da podstakne razmišljanje, diskusiju i inspiriše nove perspektive o procesu iznošenja kreativnih radova u javnu sferu. Kroz teme koje se kreću od negovanja odgovornosti do otkrivanja nesuglasica, Karte za periferne vizije nude jednu tapiseriju destilovanih kolektivnih uvida kao podršku za vaš kreativni proces. Dok su karte prvenstveno fokusirane na kolaborativni rad unutar zajednice (ili zajednica), one su takođe primenljive na

pojedince i njihov razvojni put u radu sa različitim ljudima kroz vreme. Pozivamo te/vas da koristiš/te ove karte dok si/ste u sesijama razmišljanja, trenucima kreativnih blokada ili trenucima ličnog razmišljanja kako bi/ste istražio/la/li svoj odnos sa projektima na koje si/ste trenutno fokusiran/a/i. Nadamo se da ćeš/te u ovim kartama pronaći inspiraciju i humor da te/vas podrži u nastojanju da svoju kreativnu viziju podeliš/te sa svetom.

Ideje predstavljene u Kartama za periferne vizije imaju za cilj da pokrenu nove perspektive u tvom/vašem procesu istraživanja i, kao takve, ni u kom smislu nisu konačne. Iz tog razloga smo uključili prazne karte namenjene tebi/vama da dodaš/te koncepte i pitanja od značaja za tebe/vas i

tvoje/vaše kolektive. Takođe ćeš/te naći prazne stranice za svoje beleške i razmišljanja na kraju ove knjižice. Ako otkriješ/te simbole, zadatke i tumačenja za koje smatraš/te da bi trebalo da budu uključeni u ovaj skup, pozivamo te/vas da pošalješ/te svoje predloge na peripheralvisions@kuda.org, naznačiš/te pod kojim imenom želiš/te da te/vas potpišemo i objavićemo ih u proširenoj onlajn verziji peripheralvisionscards.com.

The image features a high-contrast, abstract black and white design. It consists of several areas of dense, horizontal hatching, some of which are partially cut off by the edges of the frame. A prominent, large, thin black curved line sweeps across the right side of the composition. The background is white, and the overall aesthetic is graphic and minimalist.

Tipovi karata

Karte za periferne vizije su podeljene u tri špila: PITAJ, PRIMETI i PRIMENI.

PITAJ špil je po funkciji najbliži klasičnom tarot špilu, koji prikazuje simbol ili određeni koncept vezan za kolaborativni *izdavački* rad. Špil **PRIMETI** se sastoji od karata za refleksiju, dok je svrha špila **URADI** da ponudi konkretne sitne ali potencijalno inspirativne aktivnosti. Kada se igra u grupi, najbolje je da osoba koja je postavila pitanje i odabrala kartu prva podeli svoje tumačenje. Onda drugi mogu da se uključe nakon toga.

PITAJ

Hobotnica

Razmisli/te o pitanju koje je trenutno relevantno za tebe/vas, na primer: Šta sada u ovom trenutku treba da znam? Izaberi/te jednu kartu iz špila. Pročitaj/te početno tumačenje iz ove knjižice. Svako tumačenje pokriva različite aspekte onoga što bi se smatralo "svetlom" i "mračnom" stranom značenja kako bi se uravnotežile tendencije učitavanja previše optimističnog ili pesimističkog značenja.

Pokušaj/te da pronađeš/te veze sa tumačenjima iz oba ugla. Ako imaš/te radikalno drugačije tumačenje karte, zabeleži/te ili podeli/te ako igraš/te u grupi. Ne postoje pogrešna tumačenja.

PRIMETI

**Setite se trenutka
kada ste osetili da
je grupa dostigla
jasnu ravnotežu
moći.**

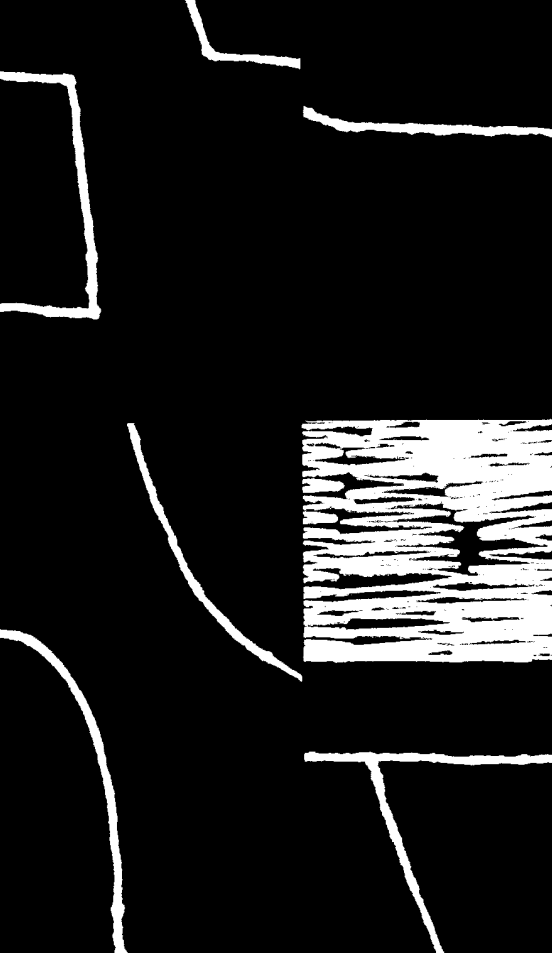
**Kako su se osobe
u grupi ophodile
jedne prema
drugima?**

**Koje zajedničke
vrednosti su
održavale grupu na
okupu?**

**Izaberi/te jednu kartu iz špila.
Pročitaj/te uputstvo naglas
i odvoji/te malo vremena da
razmisli/te o pitanju.**

**Zapiši/te svoje odgovore u svesku
kojoj se možeš/te vratiti kasnije
da bi/ste video/la/li da li se tvoj/
vaš odgovor vremenom menja i na
koji način. Kada igraš/te u grupi,
razmenite jedni sa drugima šta
vam pada na pamet u toku igre.**

**Pitanja imaju za cilj da se vezuju za
ono što je relevantno za tebe/vas u
datom trenutku.**

PRIMENI

**Setite se vremena
kada ste uživali
u radu.**

**Napišite pismo o tom
iskustvu i čuvajte ga
na dohvat ruke.**

Izaberi/te jednu kartu iz špila.
Pročitaj/te tekst karte naglas
i odvoji/te malo vremena da
razmisliš/te o tome kako može da
se pristupi ponuđenoj akciji. Nemoj/
te previše razmišljati niti trošiti
mnogo vremena na akciju nego
samo probaj/te da vidiš/te kako
možeš/te da je uradiš/te u datom
trenutku. Mali gestovi često mogu
biti vrlo moćni.

Kada se igra u grupi, na grupi je
da razmisli da li će se odlučiti da
svako zasebno radi akciju ili će je
grupa raditi zajedno. I u jednom i u
drugom slučaju rad u grupi donosi
uvid u to kakve će sve pristupe
različiti igrači/ce imati prema akciji,
čime učimo više jedni o drugima.
To je pogotovo vidljivo ako nakon
akcije podelite ono što ste iskusili
jedni sa drugima.

The image features a central text block surrounded by abstract, hand-drawn black and white brushstrokes. The strokes are thick and expressive, creating a sense of movement and texture. Some strokes are curved, while others are straight or form partial shapes. The overall composition is minimalist and artistic.

Načini na koje se mogu koristiti karte

Sakupili smo nekoliko pristupa za otvaranje Karata za periferne vizije kao polazne tačke za interakciju. Pozvan/a/i si/ste da ih istražiš/te i vidiš/te koje vrste interakcija ti/vam najbolje odgovaraju u datoj situaciji.

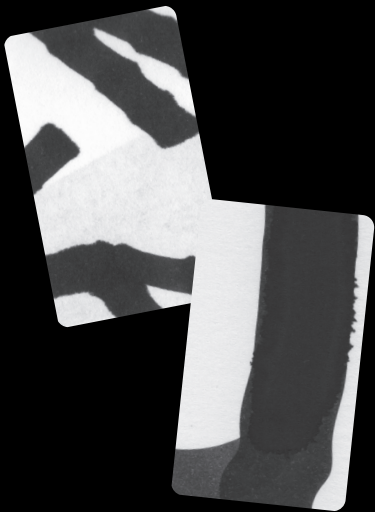
Takođe možeš/te razviti druge načine da ih otvoriš/te—karte su ovde za tvoj/vaš lični proces istraživanja. Ako nađeš/te način otvaranja za koji misliš/te da bi trebalo da bude uključen u ove početne sugestije, pošalji/te opis svog metoda na peripheralvisions@kuda.org i on će se pojaviti u onlajn proširenoj verziji Karata za periferne vizije na peripheralvisionscards.com.

Fokus na jedno

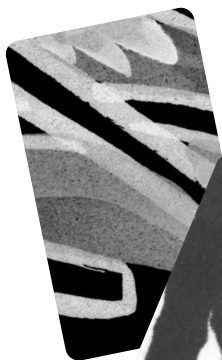
Promešaj/te karte u špil u i izvuci/te jednu kartu da vidiš/te šta karte imaju da kažu.

**Početno pitanje može biti jednostavno kao:
Šta karte imaju da mi/nam pokažu danas?
Šta sada u ovom trenutku treba da znam/o?**

Otvaranje 1:1

Izvuci/te dve karte da bi/ste ispitaio/
la/li odnos (između nekada i sada;
između izbora A naspram izbora B)
i pogledaj/te šta karte
imaju da kažu.

PPP

**Izvuci/te po jednu kartu iz svakog
špila da istražiš/te sekvencu
PITAJ, PRIMETI, PRIMENI.**

Putovanje

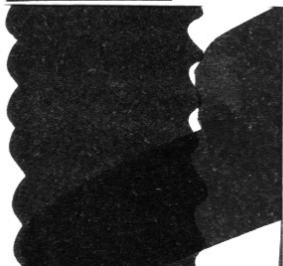
**PROŠLOST
SADAŠNJOST
BUDUĆNOST**

**Kada se ukazuje neki novi početak,
set od tri karte mogu da se
izvuku da nam ukažu na prošlost,
sadašnjost i budućnost.**

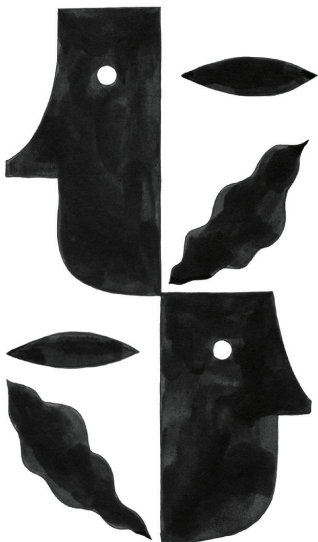
Revolucija

**Promena je neizbežna. Pogledaj/
te kako se tvoja/vaša kolektivna i
kreativna praksa menja tako što
ćeš/te uporediti jedan red
karata sa drugim.**

PITAJ
karte

Paradoks javnog priznanja

Paradoks javnog priznanja

Javno priznanje je snažan oblik validacije jer potvrđuje vrednost i efekat naših napora. Međutim, ako postizanje sopstvene vidljivosti prestane da nam bude cilj samo po sebi, već ga vidimo kao platformu kroz koju možemo da povećamo vidljivost skrajnutih društvenih pitanja i narativa, tada se svesno rukovodimo paradoksalnim aspektom prepoznavanja. Drugim rečima, postajemo svesni da je ono što je prisutno u javnosti ne samo pitanje političkog, proizvoljnog i umreženosti, već aktivno koristimo sam prostor javne vidljivosti da u prvi

plan postavimo glasove drugih koji nemaju načina da sami to urade.

Prihvatanje ovog paradoksa nam nudi bolje razumevanje iskustava i perspektiva drugih. Ono nas podstiče da prepoznamo i prihvatimo različite načine na koje ljudi traže validaciju i reaguju na nju.

Međutim, javno priznanje povećava očekivanja. Moguće je da se trenutno suočavaš/te sa pritiskom da se prilagodiš/te tuđim standardima ili da ponoviš/te prethodne uspehe, posebno ako taj pritisak dopire od tvojih/vaših izvora podrške. Paradoks se u ovom slučaju nalazi u borbi protiv takve težine očekivanja koja dolazi sa osećajem javnog priznanja.

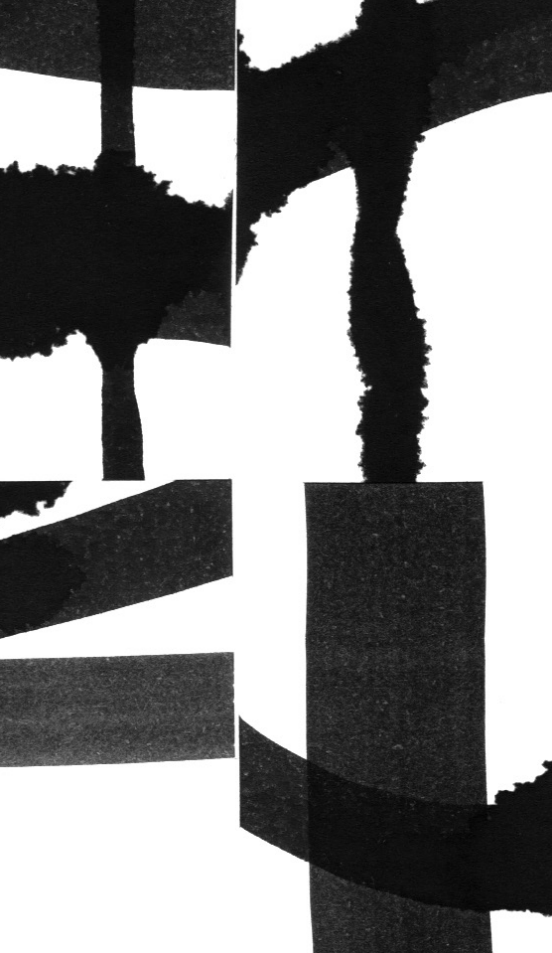
Ova težina paradoksa priznanja takođe može izazvati ili povećati

raskole ako radiš/te u kolektivu. Ako pojedinci/ke počnu previše ozbiljno da shvataju značaj javnog priznanja i dopuste da uloga njihovog ega neproporcionalno raste, to obično nosi posledice za druge saradnike/ce. Ova potencijalna tenzija stalno prati grupe koje doživljavaju javnu vidljivost, jer isticanje pojedinaca može da stvori hijerarhiju vrednovanja, ostavljajući kolektivni rad neprepoznatim.

Javno priznanje u neplaniranom kontekstu takođe može da iskrivi originalnu poruku ili nameru dela. Možda se trenutno boriš/te sa projektom koji je kooptiran ili koji je shvaćen kao nešto što nije.

Paradoks javnog priznanja se može pojaviti i kada smo spremni da više ne upadamo u zamku potrebe za

stalnim spoljnim vrednovanjem bez obzira na to koliko priznanja dobijamo. To bi moglo značiti da trenutno gradiš/te otpornost i samopouzdanje, crpeći snagu iz svrhe koja nastaje unutar zajednica, a ne iz javnog priznanja.

Točak koji se vrti

Točak u pokretu

Točak u pokretu predstavlja cikluse kontinuirane kreativnosti i produkcije, kada su ideje, saradnje i projekti u zamahu. On označava sposobnost da kontinuirano nadograđujemo svoj rad sa novim perspektivama.

Ova karta se pojavljuje da osnaži našu samostalnost, podstičući nas da se oslonimo na naše sopstvene sposobnosti da bismo proizveli ono što vam je potrebno. Ovaj aspekt je posebno važan kada imamo ograničen pristup spoljnim resursima, jer tada naša motivacija

**i otpornost postaju moćne sile—
pokretači kreativnog opstanka.**

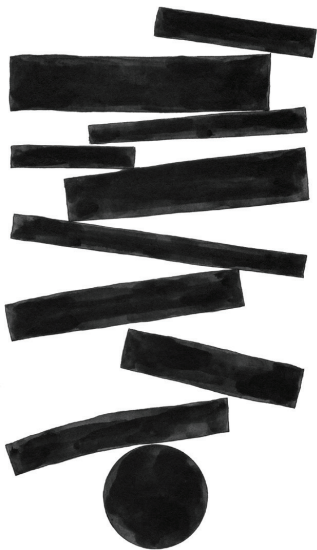
**Kada je točak u neprekidnom
kretanju, on odražava vrline
izdržljivosti i istrajnosti. Točak
u pokretu se tada pojavljuje da
podrži stalni, trajni napor koji je
potreban da se dođe do velikih
promena.**

**Sa druge strane, točak koji se
vrti ne simboliše nužno samo
napredak. Primera radi, miš u
kavezu koji trči u točku se iscrpljuje
u sopstvenoj iluziji kretanja, a da
zapravo nikuda ne ide. Neprekidno
vrtenje u krug tako može ukazivati
na ulaganje stalnog napora koji
nikada u potpunosti ne postiže
svoju svrhu. Takođe, očigledno
je da konstantno stremljenje ka
neuhvatljivom horizontu bez pauza**

za revidiranje sopstvene pozicije može dovesti do štete tokom vremena. Takva vrsta upornosti zamagljuje našu perspektivu i dovodi do izgaranja.

Ciklična priroda vrtenja takođe može sugerisati da smo zarobljeni u neproduktivnim obrascima. Stari problemi nastavljaju da se pojavljuju bez efikasnih rešenja, a rigidne, duboko ukorenjene prakse guše i nadjačavaju nove pristupe, hraneći se otporom prema preispitivanju ustaljenih obrazaca. U ovim situacijama, prisustvo točka služi kao podsetnik da treba da pauziramo i menjamo pravac kretanja.

Neposlušnost

Neposlušnost

Neposlušnost je neophodna društvena sila koja donosi napredak i reformu. Ona nas podržava da pomeramo granice kulturnih konvencija kako bi se promenili zastareli ili nepravedni sistemi. Činovi neposlušnosti mogu biti od presudne važnosti u sredinama sa ekstremnim ekonomskim ili političkim ograničenjima kada dovode do osporavanja represivnih struktura.

Ova karta se pojavljuje kada je sazrelo vreme da iskažemo moć svog delovanja i odbacimo često

spolja nametnuto stanje pasivnosti. Takva vrsta osnaživanja nam omogućava pomak ka kolektivnom preispitivanju društvenih postavki privilegija i samozadovoljnih struktura.

Pojava karte neposlušnosti takođe može ukazivati na neku vrstu proboja. Možda smo u prostoru u kojem nas je neposlušnost dovela do otkrića koji uvodi nove perspektive i pokreće rasprave koje su ranije bile tabu ili zanemarene.

Ova karta ukazuje i na drugu stranu kolektivne neposlušnosti koja se manifestuje kroz sukobe. Činovi neposlušnosti često uključuju pojačane emocije. Kada su ovi činovi deo kolektivnih napora, sitne nesuglasice lako mogu dovesti do polarizovanja unutar grupa,

izazivanja negativnih reakcija i remećenja grupnog truda.

Neposlušnost je zarazna sila i, kada nije koordinirana, ume da se širi poput divljeg požara. Iako je osporavanje statusa-kvo često neophodno, kada se dešava bez jasne vizije ili plana pre može dovesti do haosa nego do konstruktivne promene.

Karta Neposlušnost se pojavljuje i da nas natera da ispitamo šta je u osnovi naše motivacije za pobunom. Da li ova motivacija dolazi iz poriva za istinom i transparentnošću ili nam neposlušnost predstavlja platformu za društvenu pozornicu, posebno ako imamo generalnu tendenciju da se suprotstavljamo?

Precariousness

Prekarnost

Pojedinci/ke i zajednice u nestabilnim situacijama često razvijaju povećan kapacitet da brzo reaguju na promenljive uslove. Ova prilagodljivost je ključna u kreativnom radu, posebno pod ekstremnim ekonomskim ili političkim ograničenjima. Ona nam omogućava da nalazimo nove načine za komuniciranje, zaobilazeći tradicionalne kanale koji mogu biti blokirani ili cenzurisani.

Prekarnost takođe može dovesti do povišenog stanja svesti i pojačanog senzibiliteta za potrebe drugih

u sopstvenoj okolini. Ona time može dovesti do dubljeg razumevanja i podrške manje vidljivih društvenih borbi ljudi oko nas.

Možda trenutno gradimo jake saradničke veze i kroz njih udružujemo resurse za prevazilaženje zajedničkih izazova. Kolektivni modeli proizvodnje i distribucije, kao što su zadruga ili zajedničke platforme, često nastaju iz stanja nesigurnosti.

Konstantna neizvesnost dovodi do kumulativnog stresa. Karta *Prekarnosti* je tu da nas podseti da kada već dođe do sagorevanja, često je prekasno da se tada fokusiramo na dobrobit. Karta *Prekarnosti* traži od nas da proverimo sa sobom i ljudima oko sebe koje sisteme podrške i psihološke mehanizme imamo za

rešavanje nesigurnosti u našem životu u ovom datom trenutku.

Stanje nesigurnosti često pogoršava društvene i ekonomske nejednakosti. Oni koji su već marginalizovani su u još ranjivijoj poziciji kada sistemi na koje se oslanjaju postanu nestabilni. Ova karta se može pojaviti kada je vreme da tražimo ili ponudimo pomoć.

Finansijski i/ili politički pritisak donose žurbu za proizvodnjom sadržaja, što može rezultirati promišljenim radom. Možeš/te li da se setiš/te projekta na kojem si/ste radio/la/li, a koji je morao da se zbrza i da zbog toga nikada nije dostigao svoj puni potencijal?

GREŠKA

GREŠKA

Greške dovode do frustracije, rasipanja resursa i izgubljenog vremena – posebno kritičnog u okruženjima sa ograničenim mogućnostima. Ovu kartu često izvlačimo u stanjima kada svuda vidimo greške i osećamo da nam se one stalno dešavaju. Greške koje se ponavljaju crpe energiju i dobijaju sve veći značaj što im više pažnje posvećujemo, pogotovo kada nemamo strpljenja da radimo na njima i učimo kroz njih.

Iako se često doživljavaju kao negativne, greške nose potencijal

da budu snažan katalizator rasta. One nas prisiljavaju da zastanemo i preispitamo trenutno stanje, što često može dovesti do inovativnih rešenja. Gličevi, tehničke i mehaničke greške otkrivaju mehanizme nevidljivih protokola savremenih alata. U njima leže duboko ukorenjeni društveni aspekti, od kulturnih normi i vrednosti do pitanja dizajna, pristupačnosti i strukturalno kodirane pristrasnosti.

Karta *GREŠKE* se pojavljuje i kada tehnička funkcionalnost prestane da bude podrazumevajuća nevidljiva prirodna pojava. Možda si/ste trenutno u procesu razvoja senzibiliteta za sve što se krije ispod greške. Ovo prilagođavanje neguje naš sluh za nove neočekivane rezultate, tokove rada i pristupe

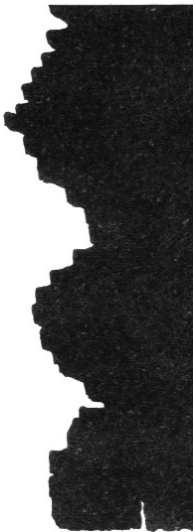
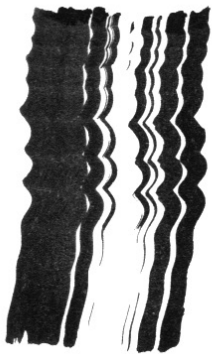
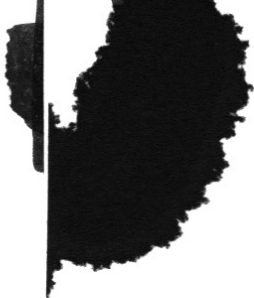
i ponekada može dovesti do značajne promene materijala i razvoja tehnika sa kojima radimo.

Čim aktivno radimo, pravićemo greške. Greške donose skromnost jer nas podsećaju na nesavršenost svojstvenu ljudskom delovanju.

Prihvatanje da su greške fundamentalne za pročišćavanje ideja i rada je deo “debugging” pristupa greškama, koji nas uči strpljenju u procesu otkrivanja, testiranja i dolaženja do rešenja. Dodatna vrednost ove vrste poniznosti je ta što gradi prijatnije okruženje za razmenu komentara i kritika.

Greške se često povezuju sa manama. Ljudi sa određenim oblicima privilegije imaju resurse da brzo isprave greške i time umanje značaj nastalog problema.

i sopstvene odgovornosti. Nasuprot tome, u zajednicama sa nedovoljno resursa, greške često nose veće posledice, pogoršavajući postojeće nejednakosti. Ljudi sa manje dostupnih resursa su manje sposobni da apsorbuju zastoje koji nastaju zbog grešaka, dok oni često bivaju lično okrivljeni kada stvari krenu nizbrdo. Karta *GREŠKE* nas podstiče da razmislimo o ovim faktorima koji dovode do povećavanja jaza između privilegovanih grupa i marginalizovanih, osetljivih grupa.

Izgubljeni u prevodu

Izgubljeni u prevodu

Izgubljeni u prevodu karta ukazuje na uticaj nesporazuma u komuniciranju. Razvodnjavanje ili iskrivljenje suštine namera i značenja može da se desi bilo nenamerno ili namerno. Originalna poruka nekog dela će se prevideti ili pogrešno preneti kada oni koji prevode ne razumeju kontekst ili ga nisu adekvatno istražili, bilo zbog nedostatka resursa, nerazumevanja ili neuvažavanja njegovog značaja.

Proces prevođenja sa sobom nosi izbore o tome šta uključiti, a šta izostaviti, što pokreće dodatna

pitanja o moći koju nose oni koji prevode. *Izgubljeni u prevodu* karta se pojavljuje kada smo u procesu donošenja teških odluka o tome šta i kako da prevedete, noseći svest o težini kuriranja informacija.

Alternativne interpretacije onoga što je izgubljeno u prevodu takođe mogu dovesti do inovativnog razmišljanja i stvaranja nečega jedinstveno vrednog. Ovaj aspekt se pojavljuje kada smo u procesu prilagođavanja ideja u lokalni kontekst i kada poboljšavamo značenje da bude usklađeno sa potrebama zajednica za koje prevodimo.

Ova karta se takođe može pojaviti kada nam prevođenje donosi povezivanje sa drugima. Čak i kada nije sve savršeno shvaćeno, trud koji ulažemo da bismo se povezali preko

kulturnih prepreka može podstaći saradnju i rast.

Razumevanje da prevođenje nosi inherentni gubitak 'originalnog' podstiče fleksibilnost i prilagodljivost. Suočeni sa komunikacijskim barijerama, pojedinci i zajednice uče da više pažnje obraćaju na neverbalne znakove, traže dodatni kontekst i ne baziraju svoje razumevanje na osnovu prvog čitanja.

Hobotnica

Hobotnica

Hobotnica je poznata po svojoj izvanrednoj sposobnosti prilagođavanja različitim okruženjima. Ona menja svoju boju i teksturu kako bi se uklopila u okolinu. Hobotnica nas podstiče da razvijemo svoju fleksibilnost prema formatima i tehnologijama, što nam omogućava da napredujemo u različitim okolnostima.

Sa svojih osam ruku i složenim nervnim sistemom, hobotnica je neverovatno snalažljiva i kreativna u rešavanju problema. Kada nam se pojavi ova karta, vreme je da pogledamo raspoložive resurse

oko nas iz različitih uglova kako bismo prevazišli trenutne blokade u sopstvenom procesu.

Hobotnice regenerišu izgubljene udove i kroz taj aspekt predstavljaju simbol isceljenja i obnove. Karta *Hobotnice* podržava naše regenerativne kapacitete – daje nam snagu da se oporavimo i počnemo iznova, da učimo iz neuspeha i da se osnaženi uzdignemo nakon suočavanja sa izazovima.

Jedna od kreativnih sposobnosti hobotnice jeste da ume besprekorno da se kamuflira, što se može posmatrati kao zaštita od agresivne okoline, ali se takođe može posmatrati kao oblik obmane ili iluzije. U tom smislu ova karta se javlja i kao upozorenje protiv zloupotrebe moći i uticaja ili nedostatka transparen-

tnosti koji može ometati poverenje i pogoršati saradnju.

Sposobnost hobotnica da se prostiru u više pravaca odjednom može predstavljati pokušaj da čini previše odjednom ili prekoračenje nečijih mogućnosti. Ovo je zgodan trenutak da se zapitamo da li se nudimo preko svojih granica ili prostiremo svoje napore i energiju na prekomerni broj projekata?

Ptica

Ptica

Karta *Ptice* nas podseća na slobodu. Ona nas inspiriše da se oslobodimo društvenih normi i ličnih ograničenja i da stvaramo prostore u kojima se ljudi osećaju slobodnim da se u potpunosti izraze.

Ova karta može da se pojavi kada nam je potrebna inspiracija, kada nam se gledišta šire, a snovi postaju sve veći. Ptica svojim visokim letom nosi kristalno jasnu viziju i perspektivu.

Dok ptice oličavaju slobodu, one takođe sa sobom nose nemir i nestabilnost jer neprestano traže nove horizonte. Moguće je da trenutno doživljavamo nemir, bežanje ili nemogućnost da se smirimo. Možda smo trenutno deo nekog radnog procesa kom nedostaju fokus ili usmerenje, što razuđuje naše napore i može dovesti do nedoslednih rezultata.

Ptice su pretežno u pokretu, leteći s jedne lokacije na drugu. Budući da po svom habitusu ne puštaju korenje, mogu se doživljavati kao nepouzdana. Ovaj aspekt se manifestuje u okruženjima u kojima dominira površan pristup radu, gde ispunjavanje formalnih zahteva preovladava nad suštinskim istraživanjem.

Karta *Ptice* može da upućuje i na trenutke izolacije i usamljenosti, posebno kada smo odvojeni od svog jata. Moguće je da se trenutno doživljavamo isključenim, da nam nedostaje osećaj pripadnosti zajednici. Ovaj osećaj se često reflektuje kroz naš rad u periodima kada nemamo osećaj da se ljudi kojima je neko delo namenjeno povezuju sa njim.

S druge strane, ptice takođe imaju široku lepezu načina komunikacije – kroz pesme, zov i veličanstveno šepurenje. Karta *Ptice* u tom smislu može predstavljati moć izražavanja i značaj jasne komunikacije. Od nas se traži da obratimo pažnju na to kako delimo svoje ideje, priče i perspektive. Da li postoje modaliteti koji bi mogli više da rezonuju sa drugima?

Pas

Pas

Psi su od vjkada ljudima bili čuvari i zaštitnici, nudeći sigurnost i podršku svojim vlasnicima. Karta *Psa* je tu da nam potpomogne u stvaranju bezbednog i plemenitog okruženja. Pas podstiče članove zajednice da paze jedni na druge, da se zalažu za svoje kolege/inice i da se bore protiv nepravde ili ugnjetavanja.

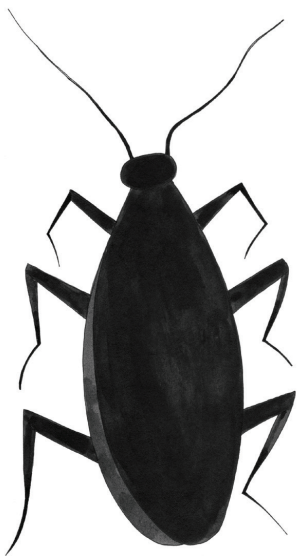
Poznati po svom razigranom i radosnom ponašanju, psi donose vedrinu i bezbrižnost u svoju okolinu. Ova karta ume da se pojavi kada nam zatreba podsetnik da možemo da negujemo vedrinu i draž usred

dnevnih životnih izazova. Ona je tu da nas podstakne da se bavimo aktivnostima koje umanjuju težinu svakodnevnog nagomilanog stresa.

Karta *Psa* može takođe da ukazuje na preterano zaštitničko ili posesivno ponašanje, kao kada se pojedinci ili grupe ističu da štite kolektivnu teritoriju u tuđe ime. Situacije u kojima ljudi postaju previše zaštitnički nastrojeni prema svojim interesima često izoluju i marginalizuju druge.

Iako pse često karakterišemo kroz nežnost i osećajnost, njihova srčana zaštita može da ode predaleko u zanosu čuvara. Unutar kreativnog rada, karta *Psa* može da predstavlja duboke međuljudske sukobe ili borbe za moć unutar zajednice, u kojima ljudi strastveno zauzimaju strane.

Karta *Psa* se takođe vezuje za pokornost koja lako može da se pretvori u slepo, neupitno praćenje tuđih komandi. Nekritičko povinovanje autoritetima i/li institucionalnim normama može biti znak duboke nesigurnosti i neodlučnosti. Ono takođe može da bude refleksija šireg kulturnog konteksta cenzure koji guši svaku inovativnost i kreativnost.

Bubašvaba

Bubašvaba

Na bubašvabe često gledamo kao na štetočine i, kao takve, one kod mnogih ljudi izazivaju osećaj gađenja i odbojnosti. Možda se mi ili neko oko nas oseća marginalizovanim ili se trenutno suočava sa posledicama diskriminacije. Osećaj odstranjenosti takođe može da se pojavi ako je naš rad odbijen, odbačen ili nepravedno etiketiran.

Poznata po svojoj sposobnosti da preživi u nepovoljnim uslovima u ekstremnim okruženjima, bubašvaba nas poziva da probudimo i uvažimo sopstvenu snagu u suočavanju sa nedaćama.

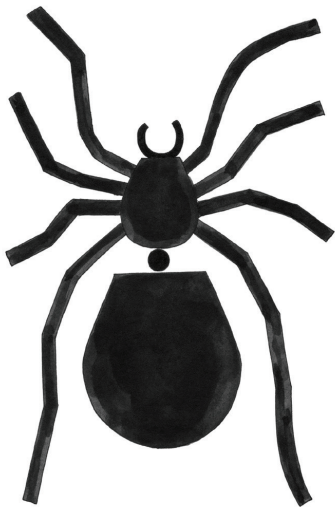
Ova karta se takođe pojavljuje u invazivnim stanjima napada. Moguće je da neko zadire u našu ili tuđu autonomiju i nameće sopstvenu volju bez ičijeg pristanka. Invazivni aspekt bubašvabe takođe signalizira plagiranje kao i (ne)etičke prakse parazitiranja i piraterije.

Bubašvabe su neverovatno snalažljiva stvorenja, sposobna da pronađu hranu i skloništa u najrazličitijim okruženjima. Ovaj aspekt nas podstiče da pronalazimo kreativna rešenja za izazove, da koristimo sopstvene veštine i resurse za rešavanje pitanja u okviru svojih zajednica.

Kao simbol neuništivosti, bubašvaba ume da se pojavi i kao otpor prema novim idejama ili inicijativama kroz održavanje zastarelih tradicija ili

praksi koje više ne služe trenutnim potrebama zajednice.

Na bubašvabe se takođe može gledati kao na skromna stvorenja koja često neprimetno ostaju sklonjena u senci. Ova karta nam može biti podsetnik da ostanemo skromni u svojim naporima da služimo drugima i da prepoznamo da svaki doprinos, bez obzira koliko mali, može da dovede do promene.

Pauk u plesu

Pauk u plesu

Pauk često izaziva strah i fobije kod mnogih ljudi zbog svog pretećeg izgleda. Ova nelagodnost se u kreativnom radu može manifestovati kroz strah od izlaganja, promena i neuspeha – vrste straha koja nas sprečava da delimo svoj rad sa svetom.

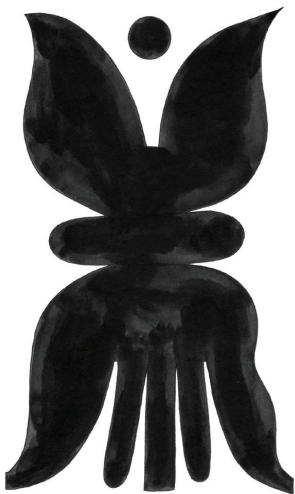
Paukove povezujemo sa manipulacijom i obmanom, jer koriste svoje mreže da zarobe svoj plen. Možda se trenutno osećamo uhvaćenim u nečijoj ličnoj mreži ili u širim mrežama društvenih sistema nejednakosti koji se pojavljuju svuda oko nas.

Ali pauk koji pleše ukazuje i na kreativnost i umetnost, jer on pažljivo plete svoju mrežu kroz kompleksne forme, a u isto vreme onemogućava prestupnike/ce. Plešući pauk nas podstiče da negujemo svoje mreže podrške, kako bismo prihvatili svoje jedinstvene talente.

Delikatan ples pauka je tu da nas podseti na pronalaženje balansa u svom životu, kroz stvaranje ravnoteže između rada i zabave, akcije i refleksije, individualnosti i zajedništva.

Dok paukovi umeju da rade zajedno na izgradnji mreže, oni takođe provode vreme u samoći. Ova izolacija ume da se oslika u našem radu kroz ekskluzivnost, elitizam i čuvanje polja u kom delujemo, ograničavajući i naše i tuđe doprinose.

Pauk u plesu govori o otpornosti i fleksibilnosti, jer prilagođava svoje pokrete spoljašnjim okolnostima. On podstiče pojedince da prihvate promene kao prirodni deo života koji nam omogućava rast i transformaciju. Pauk koji pleše podseća nas da ne odustajemo od svojih ideja zbog društveno-političke klime, već da razvijemo fleksibilnost u suočavanju sa životnim izazovima.

Strast za procesom

Strast za procesom

Ova karta ukazuje na duboku posvećenost ne samo ishodu, već i samom toku razvoja našeg rada. Ona odražava pozitivan odnos prema ulaganju vremena, truda i energije u proces rasta, učenja i stvaranja, kao i posvećenosti dugoročnoj viziji i ciljevima.

Usredsređenost na proces upućuje na pronalaženje radosti i ispunjenja u malim poredama, prekretnicama i trenucima rasta. Prihvatanje ove strasti uključuje spremnost da se uči i kontinuirano razvija. Podstiče nas da prihvatimo promene, nova

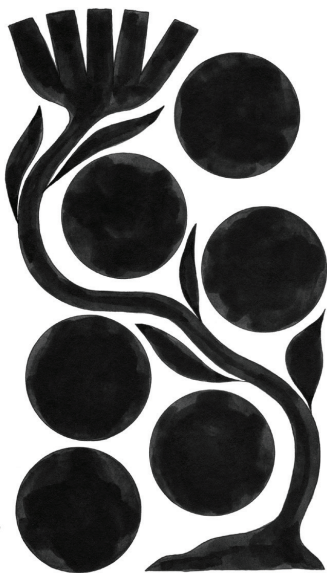
iskustva, da tražimo povratne informacije i da se prilagodimo nestalnim okolnostima.

Iako je ovakva vrsta strasti generalno zdrava, kada pojedinci/ke postaju previše fiksirani/e na sopstveni proces, oni/e gube iz vida šire uvide ili prioritete.

Odabir ove karte takođe može da ukaže na otpor prema promenama ili nevoljnost da se prilagodi novim okolnostima. Ovaj aspekt se često pojavljuje u prostorima u kojima pridržavanje poznatih praksi ili tradicija preovladava i sprečava uvođenje novih tehnologija ili modela.

Strast za procesom može da služi i kao paravan za prokrastinaciju. Pod okriljem istraživanja radosno eksperimentišemo a ostavljamo

otvorene bezbrojne opcije za potencijale koje vidimo na horizontu. Time što ne završavamo, ne moramo da se suočavamo sa realnošću odabira i realizacije. Ovaj aspekt može poticati od straha od završavanja, straha od neuspeha, kao i straha od uspeha.

Nema para = nema problema

Nema para = nema problema

U svoj suštini, karta Nema para = nema problema nudi ironičan odgovor na pitanje uslova monetarne zavisnosti koju nam donosi život u neoliberalnom kapitalizmu. Ona sugerše da ako novac stvara probleme, nedostatak novca rešava probleme, jer ako nema para, problemi nemaju od čega da nastanu. Iako je pre svega uzrečica, u njenom humoru se kriju uvidi u principe opstajanja iz nemogućih pozicija.

Ova karta nas podseća na značaj slobodne kulture i dostupnosti znanja za sve, bez obzira na

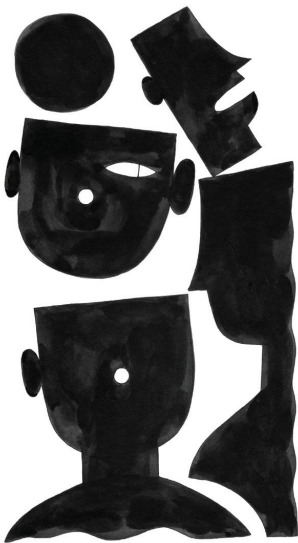
ekonomski društveni položaj. Ona podstiče razvoj otvorenih platformi slobodnog softvera, besplatnih publikacija i besplatnog znanja – vitalnih za održavanje slobodne kulture. Ona takođe služi kao podsetnik da vrednost objavljenog dela nije definisana samo njegovim komercijalnim uspehom već i njegovom sposobnošću da utiče na živote svoje publike.

Nema para = nema problema karta takođe ukazuje na one vrednosti koje ne mogu da se kupe niti prodaju. Istinsko zadovoljstvo i rast direktno potiču od snažnih veza, zajedničkih iskustava i kolektivne potrage za višim idealima, nevezano od finansijskog prosperiteta.

Iako se ova karta svojim humorom distancira od materijalnih briga, ona takođe naglašava potencijalne

posledice zanemarivanja svakodnevnih praktičnih potreba i odgovornosti. Nedostatak resursa svakako predstavlja izazove u rešavanju hitnih pitanja i osnovnom funkcionisanju. Ako se oslanjamo na to da možemo da izbegnemo ili rešimo probleme bez resursa, lako možemo sebe da dovedemo u situaciju da smo zavisni od drugih za materijalnu podršku, umesto da negujemo nezavisnost i otpornost.

Nema para = nema problema nas isto tako podseća da je podjednako važno baviti se materijalnim izazovima i nejednakostima u procesu održavanja zajednica, posebno u perifernim kontekstima nezavisne kulturne produkcije. Finansijska podrška nije samo korisna u takvim okolnostima, već je neophodna za opstanak i podsticanje promena.

**Ne možeš naterati nekoga da
razgovara sa tobom**

Ne možeš naterati nekoga da razgovara s tobom

Karta Ne možeš naterati nekoga da razgovara sa tobom ukazuje na poštovanje granica i autonomije. Ona ukazuje na svest da zajednice ne mogu da se stvore nasilno, i podstiče nas na uzajamno poštovanje u međuljudskim interakcijama.

Ova ideja nam daje podršku u preuzimanju svesnih odluka nad svojim komunikacijskim izborima. Ona podstiče prakse komunikacije zasnovane na pristanku, u kojima je naš odabir da se (ne) izražavamo voljan i autentičan, nezavisan od pritiska okoline.

Ova karta naglašava važnost aktivnog slušanja i empatije u komunikaciji. Ona nas podstiče da pažljivo oslušujemo tuđe komunikacijske verbalne i neverbalne signale i poštujemo njihov izbor, čak i ako je njihova odluka da ne žele da učestvuju u razgovoru.

Poštovanje granica i autonomije se nažalost takođe može iskoristiti za manipulisanje tuđim granicama zloupotrebom ovih termina. Ova karta nas poziva da preispitamo transparentnost komunikacije oko nas i učimo da prepoznamo manipulaciju.

Prihvatanje povezane implikacije karte – da ne može niko da nas natera da razgovaramo – može i da preraste u svoju suprotnost i dovede

nas do nesporazuma kao i izolacije ako kategorički odbijamo da se uključimo u dijalog. Ovo naravno vodi ka propuštenim prilikama za povezivanje, razumevanje i saradnju.

Isti pristup može takođe nenamerno doprineti kulturi ćutanja ili potiskivanja u kontekstima gde se ljudi inače osećaju obeshrabreno ili sprečeno da se otvoreno izraze. Ova pitanja izolacije ukazuju na to da je takođe neophodno da aktivno negujemo prostore za izražavanje i dijalog u procesu poštovanja granica.

Fokus na sada i ovde

Fokus na sada i ovde

Fokus na ovde i sada nas poziva da budemo u potpunosti prisutni u datom trenutku. Ovaj stav budi osećaj prisutnosti i pažnje u međuljudskim interakcijama, što razvija naše odnose i svesnost u kreativnom procesu.

Karta Fokus na ovde i sada nas poziva da ostavimo po strani brige vezane za prošlost ili budućnost i da usmerimo pažnju na sadašnji trenutak. Takva usresređenost nam omogućava da odgovorimo na trenutne potrebe i izazove u okviru tekućih projekata.

Fokusiranje isključivo na sadašnji trenutak pak može dovesti do izbegavanja ili poricanja prošlih ili budućih nerešenih pitanja.

U vezi sa tim je i ignorisanje ili umanjivanje sistemskih problema, kao i nedostatak pokušaja da se primene kritike iz prošlih u tekućim projektima.

Bavljenje sadašnjim trenutkom bez razmatranja šireg konteksta može dovesti do kratkovidosti i impulsivnosti u donošenju odluka. Ova karta se pojavljuje kada dajemo prioritet kratkoročnim rešenjima u odnosu na dugoročnu održivost i uspeh, što često dovodi do zbrzanih projekata koji zanemaruju važne detalje.

Ovo je karta akcije. Ona nas motiviše da preuzmemo punu

odgovornost nad svojim kreativnim poduhvatima i prihvatimo sadašnji trenutak kao priliku za proaktivne korake, umesto da provodimo vreme u razmišljanju i odugovlačimo u svojim postupcima.

Objavi da bi izgubio/la sebe

Objavi da bi izgubio/la sebe

Izdavaštvo je, u svojoj suštini, čin davanja. Kroz njega naš ego transcendiramo, i voljno prepuštamo svoje individualno sopstvo nečem većem. Ovaj čin se može posmatrati kao oblik altruizma, kroz davanje sopstvenih misli, iskustava i uvida da budu na usluzi drugima.

Odluka da izgubimo sebe kroz naš lični rad može biti osnažujuće iskustvo. Potrebna je hrabrost da budemo dovoljno ranjivi da bismo svoj rad izložili javnoj kritici. Iako je zastrašujuć, ovaj proces može dovesti do ličnog rasta i

kreativne otpornosti kroz povratne informacije i interakcije koje slede.

Svakako, gubljenje sebe u objavljivanju upozorava na upravo potencijalni gubitak svoje autentičnosti. Želja da udovoljimo popularnoj potražnji ili okolini može nas dovesti u iskušenje da izobličimo ili ugušimo sopstveni glas.

Objavljivanje nas isto tako izlaže riziku da budemo pogrešno shvaćeni, pogrešno predstavljeni ili čak napadnuti. Takve situacije dovode do osećaja nemira i mogu duboko uticati na naše mentalno i emocionalno stanje. Korisno je da s vremena na vreme imamo podsetnik na svojstva ranjivosti koja dolazi sa činom deljenja sebe sa svetom.

Izgubiti sebe u izdavaštvu se reflektuje i na eroziju privatnosti u digitalnom dobu. Što više delimo, to okolina sve više oseća da ima pravo da traži. Ovaj stalni osećaj da smo posmatrani i procenjivani zamagljuje granicu između javnog i privatnog sopstva.

**Manjina unutar manjine
unutar manjine**

Manjina unutar manjine unutar manjine

Ova karta odražava duboko razumevanje i empatiju koje nastaju kada živimo život kroz više slojeva manjinskog statusa. Pojedinci/ke i zajednice koje žive u okviru višestrukih identiteta često razvijaju dubok osećaj solidarnosti, empatije i otpornosti.

Svakodnevna navigacija kroz nekolicinu marginalnih identiteta često vodi ka inovativnim pristupima građenju i očuvanju zajednica. Ove grupe su nekada začetnici/e novih oblika izražavanja, a u izdavaštvu na sopstvenim jezicima stvaraju nove prostore za glasove koji su često po strani.

Sa druge strane, ova karta odražava i potencijal za izolaciju, ne samo fizičku već i emocionalnu i psihološku. Složen status manjine unutar manjine može dovesti do osećanja nepotpunog pripadanja nijednoj od manjinskih zajednica povezanih sa nečijim identitetom, što dovodi do osećaja otuđenosti.

Ovde takođe postoji rizik od nesporazuma i brisanja. Jedinostveni izazovi i perspektive onih koji su manjine unutar manjina se u širim društvenim narativima često zanemaruju ili pojednostavljaju. To može dovesti do nedostatka prihvatanja i podrške za specifične potrebe ovih grupa.

Oskudica resursa kroz ograničen pristup finansiranju, platformama i publikama je dodatno izražen

problem za kompleksne manjinske identitete. Mnoštvo marginalnih pozicija može otežati održavanje i razvoj projekata, posebno na periferijama kulturne produkcije.

CARE

CARE

CARE

CARE

CARE CARE CARE CARE

Karta brige i nege (CARE CARE CARE CARE) se vezuje za okruženja koja neguju principe saosećanja, razumevanja i podrške, i u kojima se prepoznaju suštinske vrednosti i potrebe svakog/e pojedinca/ke.

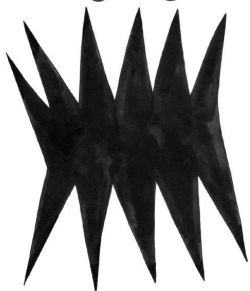
Ova karta takođe govori o razvijanju potencijala pojedinaca/ki i zajednica, posebno onih na marginalizovanim pozicijama. Razvoj sistema brige unutar kolektiva kom svi doprinosimo ravija celokupnu snagu kolektiva.

Briga jednih o drugima takođe

stvara snažnu osnovu za odgovornost unutar zajednice. Kroz nju gradimo kolektivni pristup izazovima, gde zajedničke odgovornosti i naponi uključuju raspodelu brige među svim članovima/icama.

S druge strane, četvorostruko ponavljanje reči CARE upozorava na opasnost od prevelikog izlaganja sebe. U sopstvenom posvećivanju brizi o drugima možemo zapostaviti sopstvenu dobrobit, što dovodi do sagorevanja i ozlojeđenosti, posebno ako je posao nege koji obavljamo nevidljiv i neprepoznat. Ovo se pogotovo dešava u aktivističkim zajednicama, gde strastvena posvećenost često dovodi do zanemarivanja sopstvenih potreba.

Ako najveći deo brige i nege u zajednici dopire uvek sa iste strane, ona može da podstakne zavisne odnose i ometa autonomni razvoj. Ova karta je tu i da nas pozove da razmislimo o tome kako se pitanje brige i nege može zloupotребiti kroz narativ, a i kroz praksu. Ona nas podseća da budemo oprezni/e u određivanju ko koristi i zloupotrebljava termin nege i ko obavlja posao nege i brige.

LOVE&HATE

LJUBAV I MRŽNJA

Kada se intenzivno radi sa strašću, i ljubav i mržnja se neizbežno pojavljuju. Rastemo lično i kolektivno kada učimo kako da se nosimo sa njima i kako da negujemo njihove jedinstvene produktivne kapacitete.

Intenzivne emocije povezane sa ljubavlju i mržnjom mogu dovesti do polarizacije, što nam otežava pronalaženje zajedničkog jezika, razumevanje i saradnju, kako unutar zajednica, tako i između zajednica i okoline.

Ako stalno osciliramo između ljubavi i mržnje, ova karta može ukazivati na iscrpljenost i toksično okruženje. Pojačana strast može signalizirati nezdrave i nerealne emocije povezane sa kontrolišućim ponašanjem, eksploatacijom i mobingom.

Dualnost ljubavi i mržnje se može manifestovati kao nerešeni konflikt kroz podele unutar zajednica i među pojedincima/kama zbog potisnutih emocija. Za svaku dugoročnu saradnju je ključno da komuniciramo pre nego što situacija eskalira.

Prepoznavanje i prihvatanje dvostruke prirode ljubavi i mržnje može da podstiče našu empatiju dovede do dubljeg razumevanja tuđih iskustava. Kada pristupamo konfliktu na generativan način time

**što se vežbamo da izražavamo
čitav opseg svojih emocija bez
napada na druge, povezanost
naše zajednice raste kroz jačanje
jedinstva u našoj različitosti.**

Međusobna zavisnost = Nezavisnost

Međusobna zavisnost = nezavisnost

Koncept međusobne zavisnosti koji je usko povezan sa nezavisnošću naglašava moć kolektivnog napora, saradnje i međuzavisnosti. Kombinovanjem resursa, znanja i veština, manje grupe i pojedinci/ke mogu da postignu uticaj i vidljivost koji bi inače bili nedostižni.

Međusobna zavisnost naglašava važnost deljenja resursa i znanja za postizanje zajedničkih ciljeva. To uključuje zajedničke platforme, mreže za distribuciju ili modele finansiranja koji mogu da pomognu većem broju grupa. Fokus na moć

kolektivnog osnaživanja ne samo da čini pojedinačne projekte održivijim, već i jača ukupnu infrastrukturu koja podržava te projekte, što dovodi do veće nezavisnosti od dominantnih sistema kulturne produkcije.

Međusobna povezanost omogućava izgradnju snažnih, a fleksibilnih mreža. Možda se trenutno nalazimo pri formiranju takvih mreža koje imaju snagu da nose promene i apsorbuju udare. I zajednice i projekti mogu kroz međuzavisnost da postanu otporniji u svojoj sposobnosti da istraju i napreduju.

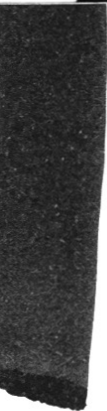
Ako smo pak u situaciji da doživljavamo težinu međusobne zavisnosti, možda se nalazimo u prostoru prevelikog međuoslanjanja – prostoru u kom postupci jednog člana/ice mogu ugroziti stabilnost celine. To može da znači da projekti

postaju previše zavisni od određenih izvora finansiranja ili partnera, što ih čini ranjivim za promene okolnosti ili prioriteta.

Težnja za međusobnom podrškom potencijalno može utopiti nečiji identitet. U nastojanju da se uskladimo sa potrebama ili očekivanjima šire celine, možda osećamo pritisak da žrtvujemo neki ključan deo sebe. Ovde je neophodan delikatan balans, posebno kada težimo da kolektivno ostvarimo naše zajedničke periferne vizije.

Konačno, međusobna zavisnost može dovesti do neravnopravnih odnosa, u kojima se neki mogu osećati da imaju manje kontrole nego drugi ili da neki dobijaju više nagrada od drugih. Ove dinamike moći mogu da stvore tenzije i narušiti osećaje solidarnosti

**i zajedničkog cilja koji su
od suštinskog značaja da bi
kolaborativna nezavisnost bila
istinski osnažujuća.**

Distribucija kao javno priznanje

Distribucija kao priznanje

Distribucija kao priznanje je tu da nas podseti da svoj rad učinimo vidljivijim i dostupnijim. Bez distribucije, naši trud će ostati nevidljiv onima do kojih želimo da dopremo.

Ako smo na periferiji kulturne produkcije i/ili radimo na manjinskom jeziku, možda smo došli do tačke u kojoj se trud koji smo uložili da pristupimo onima kojima je naš rad namenjen konačno isplatio. Nalazimo se na tački u kojoj smo postigli dovoljno javnog priznanja da imamo prostor u kom konačno možemo da dozvolimo da naše periferne vizije

rastu. Možda trenutno doživljavamo rast svojih mreža koji se prirodno desio kroz distribuciju našeg rada i doživljaj da on rezonuje sa drugima, podstičući naš osećaj solidarnosti i zajedničke svrhe.

Međutim, pristup kanalima distribucije često sa sobom nosi razne prepreke. Težnja za širenjem distribucije može dovesti do pražnjenja naših već ograničenih resursa. Možda se nalazimo u obeshrabrujućoj situaciji u kojoj napor povezan sa distribucijom odvraća našu energiju od posla na koji želimo da se fokusiramo.

Ova karta takođe može biti znak odbojnosti prema ideji oslanjanja na društveni kapital – nuspojavi neoliberalnog kulturnog trenutka. Jedan od uobičajenih sukoba u ovom kontekstu u grupnim okruženjima je

oko pitanja principa distribucije: da li je bilo koja prilika za distribuciju dobra prilika, kojih principa treba da se pridržavamo pri izboru kanala distribucije, kao i kada i kako praviti kompromise.

Distribucija izvan originalnog konteksta može dovesti do pogrešnog tumačenja ili kulturne aproprijacije. Ovo je posebno delikatno pitanje za zajednice na periferiji čiji rad može biti previše pojednostavljen i eksplo- atisan kako bi se učinio pitkijim za tržište centra.

The image features a black background with several white graphic elements. At the top and bottom, there are horizontal bands with a dense, scribbled texture. On the left side, there are several white lines: a vertical line forming a partial rectangle, a diagonal line, and a curved line. The text 'MESTO ZA BELEŠKE' is centered in the middle of the page.

**MESTO ZA
BELEŠKE**

BELEŠKE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Karte za periferne vizije

Uvod	04
Tipovi karata	09
PITAJ	13
PRIMETI	17
PRIMENI	21
Načini na koje se mogu koristiti karte	25
Fokus na jedno	29
Otvaranje 1:1	31
PPP	33
Putovanje	35
Revolucija	37
PITAJ karte	39
Paradoks javnog prizanja	41
Točak koji se vrti	47
Neposlušnost	51
Prekarnost	55
GREŠKA	59
Izgubljeni u prevodu	65
Hobotnica	69

Ptica	73
Pas	77
Bubašvaba	81
Pauk u plesu	85
Strast za procesom	89
Nema para = nema problema	93
Ne možeš naterati nekoga da priča sa tobom	97
Fokus na ovde i sada	101
Objavi da bi izgubio/la SEBE	105
Manjina unutar manjine unutar manjine	109
CARE CARE CARE CARE	113
LJUBAV I MRŽNJA	117
Međusodba zavisnost = nezavisnost	121
Distribucija kao priznanje	127
MESTO ZA BELEŠKE	131
KOLOFON	146

KONCEPT I TEKST

Darija Medić

UREDNIČKI TIM

Darija Medić and kuda.org

DIZAJN I ILUSTRACIJE

Marina Milanović

PREVOD

Darija Medić i Olivera Jokić

PRODUKCIJA

kuda.org

FONT

**Karrik, od Jean-Baptiste Morizot,
Lucas Le Bihan. Distribuirano od
strane velvetyne.fr**

ŠTAMPA

Štamparija F&F, Novi Sad

Ova publikacija je licencirana pod

Creative Commons

CC BY-NC-SA 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0>

IZDAVAČ

Centar za nove medije_kuda.org

Braće Mogin 2, po box 22,

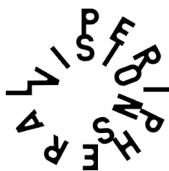
Novi Sad, Srbija

www.kuda.org

peripheralvisionscards.com

kuda.org

Karte za periferne vizije deo su “Periferne vizije — ka trans(l) nacionalnoj izdavačkoj kulturi“, partnerskog projekta koji realizuju Kulturtreger, Maska, eipcp, kuda.org, Kontrapunkt, Multimedijalni institut, a finansira Evropska unija, Ministarstvo kulture Republike Srbije, Gradska uprava za kulturu Grada Novog Sada i Fondacija za umetničke inicijative.

Finansira Evropska Unija. Izražena stajališta i mišljenja u okviru projekta su samo autorova i ne odražavaju nužno mišljenje Evropske unije ili Evropske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu (EACEA). Za njih se ne mogu smatrati odgovornima ni Evropska unija ni telo koje dodjeljuje finansijsku podršku.

Co-funded by
the European Union

Република Србија
Министарство културе
и информисања

Град Нови Сад

ISBN-978-86-88567-44-2
COBISS.SR-ID 144464137